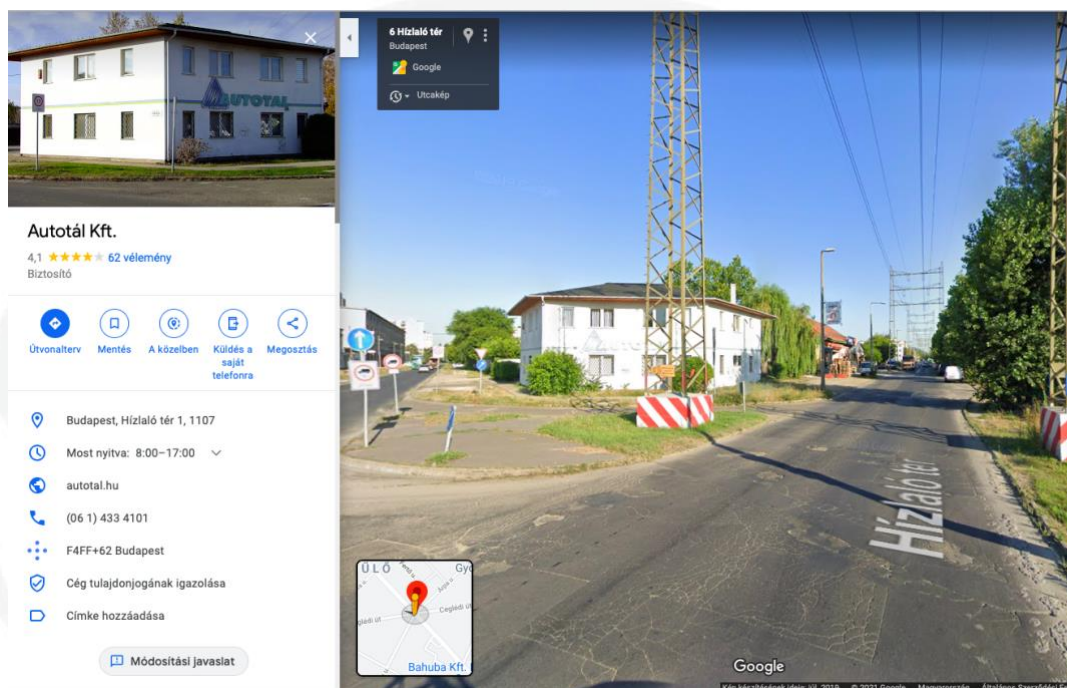

Hírlévé

2021/7
2021.02.19.

Új székházba költözik Egyesületünk?

Tisztelt Tagtársaink,

Mint az sok tagtársunk előtt ismert, az Egyesület kb. két éve kezdte el egy új székház keresését.

A korábbi Múzeum körüti székház valójában két egybenített lakás volt, sajnos több okból sem volt alkalmas valódi székháznak. A jelenlegi székház helyzete az ismert okok miatt bizonytalan, ez felgyorsította a székházkeresést.

Egy X. kerületi önálló irodaház került a látóterünkbe. Az épület a Hízaló téren van, jól megközelíthető mind gépjárművel, mind tömegközlekedéssel. Van saját parkolója és az épület melletti parkolók is ingyenesek.

A két szintes épület (2x178m²) alsó szintjén van akkora közösségi tér, ahol rendezvényeket meg tudunk tartani, az emeleten a két összenyitható iroda kivételű helység alkalmas előadások megtartására is (akár 50 fő is elfér széksorosan).

Az irodák száma lehetőséget nyújt arra, hogy kisebb társaságunk részére akár egy-egy helyiséget bérbe is adjuk, ami az ingatlan fenntartását segítheti. Viszonylag új építésű ingatlan, (2004), a rezsiköltségek is elfogadható nagyságú (mintegy 100 eFt/hó). Az ingatlan belülről teljesen felújított, kívül szigetelt, most úgy látjuk, hogy egyáltalán nem szorul átalakításra, restaurálásra, azonnal beköltözhető.

Az ingatlan irányára 120MFt, az eladók elfogadnák, ha a vételárát 2 részletben fizetnék meg, az aláíráskor 60MFt-ot, év végén pedig a fennmaradó összeget.

A Választmány az előterjesztést megvitatta és egy három tagú bizottságot (Tolnay Lajos ex-elnök, tiszteleti elnök, Kőrösi Tamás főtitkár, Zelei Gábor ügyvezető igazgató) hívott életre és bízott meg a részletes tárgyalások megkezdésére.

A Bizottság február 17-én reggel személyes bejárás során találkozott az eladóval. A Bizottság az ingatlant minden meghatározó szempontból alkalmasnak találta egyesületi

székháznak és úgy látja, hogy a jelenlegi piacon nincs alternatívája ennek az épületnek. A Bizottság folytatja az egyeztetést az eladókkal.

A Bizottság az ingatlant alkalmasnak találta egyesületi székháznak és úgy látja, hogy a jelenlegi piacon nincs alternatívája ennek az épületnek.

A Múzeum krt.-i ingatlan értékesítésével megbízott ingatlanos társaság arról tájékoztatott minket, hogy az elmúlt hetekben megindult a nagy értékű belső kerületi ingatlanok iránti kereslet. Nagyon bizakodunk abban, hogy hamarosan jelentkeznek potenciális vevők a volt székházunkra, amit az év során el is tudunk adni.

A vétel és eladás közötti időszakra szükséges forrásbevonás érdekében kereste meg elnökünk, Hatala Pál a szakosztály vezetőket azzal a kéréssel, hogy mérjék fel azon tagtársaink körét, akik anyagi lehetőségeiket figyelembe véve tudnának az Egyesületnek év végéig kölcsönt adni szabályos, ügyvéd által készített szerződés formájában.

A kölcsön-igérvények gyűjtése jól halad, lapzártáig már közel 40 tagtársunktól összesen 54MFt-ot meghaladó felajánlás érkezett.

Jó Szerencsét!

Zelei Gábor
ügyvezető igazgató

Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság tájékoztatása

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság vezetősége és a Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencia szervezőbizottsága a járványhelyzet okozta korlátozások miatt úgy döntött, hogy a **XXII. Nemzetközi Bányászati, Kohászati és Földtani Konferenciát** online-platformon tartja meg **2021. május 8-án, szombaton**.

A konferencia meghirdetése és a jelentkezési lapok elérhetőek a konferencia honlapján: <https://bkf.emt.ro>

A bemutatásra kerülő előadások a <http://ojs.emt.ro> címen elérhető, ISSN számmal ellátott konferencia kötetben jelennek meg.

Ha május elejére a járványügyi korlátozások lehetővé teszik, szeretnénk megszervezni a földtani szakmai kirándulást 2021. május 7-én, pénteken.

A kirándulás megszervezéséről időben értesíteni fogjuk azokat, akik jelzik részvételi szándékukat.

Amennyiben előadást szeretne tartani a XXII. Nemzetközi Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencián, kérjük jelezze részvételi szándékát a <https://bkf.emt.ro> oldalon lévő jelentkezési lap kitöltésével.

Határidők:

- Előadás/poszter bejelentése és anyagának beküldése: 2021. március 1.
- A bejelentett előadás vagy poszter elfogadásának visszaigazolása: 2021. március 15.
- Jelentkezési határidő a földtani szakmai kirándulásra: 2021. április 15.

Megjegyzések:

1. Amennyiben egy szerző több eladással jelentkezik be, mindenik további előadás publikációs díja a rá vonatkozó részvételi díj 50%-a.

2. Mindazok részére, akik szeretnék meghallgatni az online konferencián elhangzó előadásokat, a részvétel ingyenes. Kérjük e-mailben jelezzék részvételi szándékukat.

3. A szekciók száma és tematikája a beküldött cikkek függvényében módosulhat. Erről időben értesítjük az előadókat.

4. A 2020 tavaszán bejelentett előadásokat és a beküldött (és már lektorált) anyagokat automatikusan elfogadjuk, kérjük jelentkezzenek be a konferenciára és a megjegyzés rovatban jelezzék, hogy a tavaly beküldött előadást szeretnék megtartani, illetve megjelentetni a konferencia online kötetében.

5. Az EMT az előző évekhez hasonlóan pályázatot hirdet egyetemi és mesteri hallgatóknak, illetve az egyetemet 2 éven belül végzetteknek (beleértve a doktoranduszokat is) a LEGJOBB ELŐADÁS cím elnyerésére. A pályázaton való részvételi igényüket kérjük, benevezéskor jelezni a Jelentkezési lap megjegyzések rovatában.

Bízunk benne, hogy áthidalva a jelenlegi helyzet okozta nehézségeket, minél többen résztvevői lehetünk egy tartalmas konferenciának.

Tisztelettel,

a konferencia szervezőbizottsága nevében,

Silye Lóránd, a XXII. BKF konferencia elnöke

Tóth Ildikó, programszervező

FELHÍVÁS

MISKOLCI
EGYETEM

MŰSZAKI ANYAGTUDOMÁNYI KAR

A Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi Kara felhívást intéz az Alma Mater egykori hallgatóihoz, akik 1951-ben, 1956-ban, 1961-ben, illetve 1971-ben (70, 65, 60, 50 éve) vették át diplomájukat a Kohómérnöki Karon Miskolcon, vagy a Sopronban.

Várjuk jelentkezésüket, hogy részükre, jogosultságuk alapján, a rubin-, a vas-, a gyémánt-, vagy aranyoklevél kiállítása érdekében szükséges intézkedéseket meg tudjuk kezdeni.

Jelentkezési határidő: 2021. április 15.

A jelentkezéshez szükséges dokumentumok:

- kérelem nyomtatvány hiánytalanul kitöltve
- oklevél fénymásolata

- rövid szakmai önéletrajz (maximum egy A/4 oldal egyes szám harmadik személyben fogalmazva)
- egy darab igazolványkép.

A teljes lista és a kérelem nyomtatvány elérhető a kari honlapon: www.mak.uni-miskolc.hu.

Kérjük, hogy a dokumentumokat elsősorban elektronikus formában, az írott szöveget formázatlan word dokumentumként, a fényképet önálló fájlként szíveskedjenek megküldeni.

Miskolc, 2021. február 1.

Dr. Palotás Árpád Bence
dékán

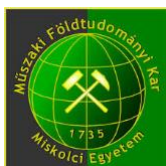
Elérhetőségek:

E-mail: roneczne.judit@uni-miskolc.hu

Cím: Miskolci Egyetem Műszaki Anyagtudományi Kar Dékáni Hivatal

3515 Miskolc-Egyetemváros C/1. I. emelet 109. szoba

Telefon: +36/46/565-090

MTA Miskolci Akadémiai Bizottság BFK Szakbizottsága
Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Kar
TEKH szakkollégium – DigiGeo

PANDÉMIA ONLINE VITAESTEK 2021

Indulási oldal: Miskolc-Tiszai szakmai tapasztalatok, életutak

Miskolc a mérnöki földtudományok legfontosabb hazai képzőhelye. Képzési kultúráját a közelmúlt, jelen, és a közeljövő igényei formálják. Számos nagy fajsúlyú szakember első lépései kapcsolódnak ehhez a városhoz, a rövidkurzus során találkozhatunk néhányukkal. **Tervezett időtartam 45 perc, utána 20 perc beszélgetés, csütörtökönként**

1. Prof. Bohus Géza bányamérnök	február 25. 16 óra
2. Bucsi Szabó László geofizikus mérnök	március 18. 16 óra

2021. február 25. 16 óra	2021. március 18. 16 óra
BOHUS GÉZA 1943-ban született Endrődön. Pécsen érettségizett a Bányaiipari Technikumban. A NME-n végzett bányaművelő mérnökként. Az ipari robbantástechnika egyik legismertebb hazai szakértője. A bányászati alkalmazások mellett számos ipari robbantási munka irányítása fűződik a nevéhez, a budapesti alagutaktól a jemeni elnök földalatti bunkeréig. 1980 óta oktat a Miskolci Egyetemen, jelenleg címzetes egyetemi tanárként.	BUCSI SZABÓ LÁSZLÓ Hajdúhadházi születésű (1939). Debrecenben érettségizett, majd az NME-n szerzett mérnöki diplomát. Mélyfúrás geofizikusként az OFKÉV szakembere volt. Egy sor hazai nyersanyagkutatói program után külföldi munkák hosszú során dolgozott, Libanonban, Mongóliában, Kubában, Ruandában, Guatemalában. Az ELGI munkatársaként ment nyugdíjba, de azóta is aktív az általa alapított Háromkő BT-ben, tucatszai egyetemi hallgatónk két éves munka tapasztalatot és gyakorlatot.

A rövidkurzuson a részvételhez a korlátozott létszám miatt előzetes regisztráció szükséges. Regisztrálni az alábbi űrlap kitöltésével lehet:

<https://forms.gle/3TWDeqBNHBvYfnvv8>

A regisztrált résztvevőknek belépő kódot küldünk.

TEKH TAGOKNAK A RÉSZVÉTELÉRT TEVÉKENYSÉGI KREDITET ÍRUNK JÓVÁ

Az előadásokon résztvevők számára igény esetén képernyő fotó megküldése ellenében részvételi bizonyítványt küldünk.

JEGYEZD BE A NAPTÁRADBA: MÁRCIUS 11-ÉN A SZÉNHYDROGÉNEK SZERVES ÉS SZERVETLEN EREDETE – WEBINÁRIUM – regisztráció hamarosan indul...

Földessy János
ME MFK TEKH Szakkollégium

FÖCIK Hírek

Tájékoztatjuk tagtársainkat, hogy a Földtudományi Civil Szervezetek Közössége (FÖCIK), amely szervezetnek Egyesületünk az egyik alapító tagja és a jelenlegi elnöki feladatait ellátja, meghirdette az I. FÖCIK Kárpát-medencei Természettudományi Versenyt középiskolás diákok részére.

A regisztráció február 15-én elindult.

Amennyiben a környezetükben van középiskolás diák vagy tanár, kérjük a hírt továbbítani szíveskedjenek a részükre.

Bővebb információ:

<https://www.focik.hu/versenykiiras/>

Előre is köszönjük a segítségüket!

Jó szerencsét!

Zelei Gábor

BKL Megújítása

Tájékoztatjuk Tisztelt Tagtársainkat, hogy a Választmány felhatalmazta a Kiadói Bizottságot, hogy dolgozza ki a Bányászati és Kohászati Lapok megújításra vonatkozó javaslatát.

A Kiadói Bizottság február 18.-án a megtartotta első ülését.

Jó szerencsét!

Kőrösi Tamás
Kiadói Bizottság elnöke

Dorogi Bányász Kör Túrautak

2020 tavaszán kezdődött meg Hartyán Csaba (azóta már OMBKE tag), a dorogi Benedek Endre Barlangkutató és Természetvédelmi Egyesület /BEBTE/

szakosztályvezetőjének ötlete alapján a túraút hálózatok kialakítása.

Ennek a speciális és tematikus túramozgalom létrehozásának célja a dorogi kistérség szénbányászatához kapcsolódó

emlékhelyek, emlékművek, tárgyi és természeti nyomainak bemutatása, a frekvenciált útvonalakat elkerülő helyek felkereshetővé tétele.

A gyalogos és kerékpáros túrázás népszerűsége növekszik. Az útvonalak megalkotásában, kijelölésében ma egyre hangsúlyosabban jelenik meg a digitális technológia, jól ötvözve a hagyományos értékrendet a modern technikával. Egy ilyen úgynevezett „instant túraútvonal” az alapja a „Bányászörnek”, mely a fiatalok számára is izgalmas élményeket kínál.

Az „instant túra utak” lényege, hogy az egyes útvonalakhoz kapcsolódó egyedi honlapra a túrázó bejelentkezik és elektronikus eszközével nyomon követi a bejárást. Mindig oda érkezik, ahol a bemutatni kívánt látnivaló, érdekesség van. A résztvevőknek meghatározott útvonalon, meghatározott szintidőn belül kell a távot teljesíteni. Az útvonalon elhelyezett ellenőrző pontokon QR kód leolvasásával kell igazolni, hogy a túrázó végigjárta az útvonalat. Ezeken a helyeken új információk várják a kirándulókat a látnivalókról. A túra végén egyedi tervezésű emlékéremmel díjazzák a sikeres teljesítőket.

Jelenleg két útvonal között választhatnak az érdeklődők:

Hantken Miksa-kör 32 km

Schmidt Sándor-kör 54 km

Tervezés alatt van négy rövidebb, 10-12 kilométeres kör kiépítése, mely családoknak, kevésbé edzetteknek kínálja fel a túrázás és ismeretszerzés lehetőségét.

A tervezés korai szakasza óta szoros a kapcsolat az OMBKE Dorogi szervezetével. Glevitzky István elnök úr és Dr. Korompay Péter titkár úr tanácsokkal és szakmai anyagokkal járult hozzá a megvalósításhoz. A szakmai anyagok Molnár Márk írásai.

A túraút honlapja a <https://banyaszkor.hu/> címen érhető el, mely honlap a túrák nyilvántartásán kívül komoly ismereterjesztő tartalommal is rendelkezik.

A laikus vendégek számára is érthető módon ismerteti az emlékhelyek és a dorogi szénmedence történetét. Alig három hónap működés után már 150 érdeklődő járt a túraút valamely szakaszán. A lelkes túrázók még egyes emlékhelyeket is rendbe hoztak, megtisztítottak.

A rövidebb és hosszabb túrák kiváló lehetőséget biztosítanak arra, hogy iskolák, baráti társaságok megismerjék a dorogi szénmedence értékeit.

A túra iránti érdeklődők a honlapon vagy Hartyán Csabánál a +36 30 321 4837 számon jelentkezhetnek.

2021-ben az OMBKE Dorogi Helyi Szervezet centenáriumi évében egyéb meglepetéseket is fogunk kínálni.

Hartyán Csaba

Egy „menekülő útvonal” rövid élete (1961-1964)

Az 1950-es években az egyre korszerűsödő fűróberendezések magasabb elméleti és szakmai tudással rendelkező, megalapozottabb alapszakmai gyakorlattal bíró pályakezdő munkaerőt igényeltek. Ezért a Várpalotán működő 305. sz. Ipari Szakmunkásképző Iskolában 1958. februárjában egy osztállyal elindult az általános iskola nyolc osztályát elvégzett tanulók 3 éves mélyfűró szakmunkás képzése. Mivel tovább növekedett a mélyfűréssel foglalkozó szakemberek igénye, így 1961. évben – 60 évvel ezelőtt – már beiskoláztak érettségizett tanulókat is a mélyfűró szakmára. A képzés megvalósítása úgy történt, hogy a tanulók a 2 éves képzés nagyobb részét a mélyfűró üzemeknél töltötték, ahol a termelő munkában részt véve a gyakorlati ismereteket sajátították el. A szakmában megkívánt elméleti tudnivalókat egyéni tanulással szerezték meg, meghatározott időközönként konzultációkon számoltak be egyéni tanuláskoruk eredményéről. A tanév másik felében 2x3 hónapos szervezett (bentlakásos) elméleti képzésen vettek részt. Ott az egyes elméleti tantárgyak azon kérdéseivel foglalkoztak, amelyek az egyéni tanulás útján nehezen nehezebben voltak elsajátíthatók és az elsajátításukra a rendszeres előadásokon történő oktatás volt alkalmasabb. Ez időszak alatt is üzemlátogatásokkal egészítették ki ismereteiket. Fontos feladat volt a beszámoltató oktatásnál, hogy az üzemeknél – a külső gyakorlat közbeni

oktatási idő alatt – a nevelés és az oktatás célja a termelő munkához való viszony, a produktív részvétel a munkában. A képzési idő alatt az elmélet és gyakorlat kapcsolatának elve volt a legfontosabb oktatási feladat. Ez a képzési forma csak rövid ideig állt fent, 1961 és 1964 között.

Jellemző volt arra a történelmi-társadalmi időszakra, hogy bizonyos társadalmi rétegek fiataljai, elsősorban származásuk vagy egyházi iskolában történt tanuláskor miatt, nem jutottak be az egyetemre. Azonban, több ilyen érettségizett fiatal felismerte azt a lehetőséget, hogy amennyiben szakmunkás képesítést szereznek, és mint szakmunkások, már nagyobb lehetőségük lesz (lehet) az egyetemi tanulmányokra. Ez várpalotai lehetőség, a „menekülő útvonal”, biztosította számukra a továbbtanulás esélyét. A Nehézipari Műszaki Egyetem Bányamérnöki Karán az 1960-as évek második felében több olyan bányász- és olajmérnök végzett, akik ezt a „menekülő útvonalat” választották. A már nyugdíjas mérnökök eredményes szakmai karriert futottak be itthon és külföldön, van, aki műszaki doktorátust is szerzett. Köszönet Várpalotának!

Németh Géza: A várpalotai bányászati szakképzés története (1935-1994). Faller Jenő Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet, 1996.

id. Ősz Árpád

Meghívhatom a selmeci mozi után egy helyi bányászkvára?

Selmecbánya és a főiskola bő száz évvel ezelőtti múltjával kapcsolatos sorozatban eddig három írás jelent meg a selmeci ballagások emlékezetéről. A negyedik írásban – a ballagási menetből kilépve – szurkolhattunk az induló selmeci labdarúgásnak a Vigadó melletti (kissé egyenetlen) sporttéren. A városi rangadón egyik szemünk sírt, a másik nevetett, mert bár a főiskola csapatát legyőzte a városi csapat, de legalább a selmeciek győztek, ahogy hazai pályán a salgótarjániak ellen is. Az ötödik írásban láthattuk, hogy a múlt század elején a selmeci főiskolások milyen sokrétű sportolási lehetőséggel rendelkeztek. A városi sportesemények után pedig – jól megérdemelten – pihenjünk meg a helyi moziban, majd ugorjunk át valamelyik cukrászdába vagy vendéglőbe egy bányászkvára, újságolvasásra és „valódi selmeczi”-vel pipázzunk is.

1913 nyarán Selmecen a mozi – annak üzemeltetése – kapcsán a városi elit egy része szokatlan koalícióba tömörült. Közös mozicég-alapítási lázban égtek – többek között – a város három bankjának vezetői, a középiskolák igazgatói, de még a polgármester is a mozira vetette (nemcsak) a tekintetét. A selmeci főiskolás ifjak, valamint a „fruskák és mamák”, továbbá a tiszteletre méltó professzorok és filiszterpolgárok mellett remek társaság jött össze a selmeci mozi körül. A kereslet már akkor is vonzotta a kínálatot. Jobban megértjük e színes gyülekezet mozi-vállalkozási kedvét, ha fellapozzuk a korabeli helyi sajtót és ennek segítségével betérünk: a „Sembery-házba”! Az akadémiai szempontból is méltán híres épületet, „Selmecbányának ezidőszerint egyetlen szórakozóhelyét, a mozgófényképszínházat, a múlt héten is folyton tömegesen látogatták. Csupa új és érdekes képekben és előadásokban gyönyörködött ezen a héten is a szórakozni vágyó közönség. Érdekes azonban, hogy

minél inkább igyekszik a mozi a lehető legjobbat nyújtani, annál többen akadnak olyanok, akik nem látják be, hogy a mozgófényképszínház voltaképpen a magasabb rendű, nemesebb szórakozások helye, nem pedig a kocsmai dulakodásoké. Nem említjük a sületlen, ízléstelen és hangos megjegyzéseket, csupán a napirenden levő dohányzás ellen szólalunk föl. Mert arra a másfél órára, míg az előadás tart, mégis csak meg lehetne követelni, hogy egy teljesen zsúfolt, rossz szellőztetésű, tűzveszélyes helyiségben, bárki fia legyen is, ne dohányozzék. S a vetítésugár útjába se kellene kalapot, kezét emelni és ezzel mintegy kényszeríteni a földszintet, hogy bömbölő képességéről tegyen tanúbizonyságot. Ez így megy a moziban és csodálatos, hogy a rendőrségnek egyetlen szava sincs hozzá.” Tegyük hozzá, talán meg kellett volna nyerni a mozi alapításhoz a városi rendőrfőkapitányt is. Na de fordítsuk komolyra a szót, hiszen a mozi komoly városi ügy volt, így aztán foglalkozott vele a selmeci tanács (1913-ban törvényhatósági bizottság) is. Nem is akárhogyan: „hosszas vitatkozás volt amiatt, hogy a Sembery-házban levő mozgófényképszínházat a város vegye-e kezelésébe vagy pedig Rosenfeld Józsefnek és nevének adja-e bérbe? Több bizottsági tag hozzászólása után, 21 szavazattal 12 ellenében, kimondja a közgyűlés, hogy a mozgófényképszínház házi kezelésbe való vételét elejti, a bérbeadás kérdését pedig a szeptember havi közgyűlés elé utalja.” Ősszel – nyilván a nagy érdeklődésre való tekintettel – már nem lehetett halogatni a döntést, így szeptemberben győztest hirdettek: „a Sembery-házban levő színháztermet a közgyűlés, mozgószínház céljaira, folyó évi november 15-étől számított tíz esztendőre, több rendbeli kikötéssel és kötelezettséggel,

Rosenfeld Józsefnek és nejének adja bérbe.”¹

Ezzel mi is zárjuk le a mozi ügyét és sétáljunk át a Sembery-házból a szomszédos Szentháromság téri egykori Bogyá vendéglőbe (a Rubigall-házba) vagy – ha szívesebben megyünk lejtőnek le, mint fel, úgy – forduljunk a város főutcája, a Deák Ferenc utca 7. felé a Müllner Adolf (korábban Márkus Mihály) cukrászdába, de benézhetünk a szintén főutcai Hungária Szállóba vagy esetleg Borhegyi István közeli cukrászdájába is (Ezüst utca 14.).² Bárhová is mennénk, rendeljünk egy bányászkávét (1. kép), amiről csak sejtjük, hogy finom és keresett termék lehetett, mert a hamisítás miatt az „utánzatoktól óvakodjunk és figyeljünk a védjegyre.”

1. kép – A selmeci „BÁNYÁSZ KÁVÉ” reklámja egyenruhás bányászokkal (1913)

A (remény szerint eredeti) bányászkávé mellől nem hiányozhat a helyi hetilap sem. A Selmezbányai Hírlapba belelapozva mehetünk beiratkozni a Vigadóba

¹ Selmezbányai Hírlap, 23. (1913.) 22. sz. 8. (jún. 1.), 30. sz. 4. (júl. 27.), 33. sz. 2. (aug. 17.) és 37. sz. 3. (szept. 14.)

² Selmezbányai Híradó, 15. (1905) 52. sz. 5. (dec. 24.); Bartha Dénes – Oroszi Sándor: Selmec, Téged soha nem feledtünk! (Sopron, 2019) 205. Főiskolai Lapok, 1. (1914) 5. sz. 16. (jún.)

táncanfolyamra (kínálat: „svéd torna és ritmikus testmozgás, one-step, two-step és tangó”). Az újságból azt is megtudhatjuk, hogy (a városrész-nevek magyarosítása jegyében) például az „eddigi idegen hangzású Resla megállapított új neve Rössel-dülő” vagy a Hibalka Síkos lett, de igazán jó választásnak tarthatjuk a Kalvarienberg-Kálváriahegy cserét. Lapozzunk is a címlapra, ahol irodalmi élvezetként Gárdonyi Géza „Mikor ...” című versét olvashatjuk. Az író a gögicselő kisgyermek és az anya különös beszélgetéséről szóló versét azzal zárja: „Hogy mit beszélnek oly sokat, / Apának tudni nem szabad. / Az égi nyelv ez, mély titok, / Nem értik, csak az angyalok.”³ Tudomásul véve ezen örökérvényű igazságot és amennyiben nem volt elég a füstből a moziban, úgy gyűjtsuk meg a „valódi selmeczi” pipánkat is (2. kép).

2.1. – Városi címerrel „I. magyar eredeti selmeczi pipa” Takács G. Vendeltől (1890 k.)

2.2. – „Valódi selmeczi” pipa Takács G. Vendeltől (1890 k.), pipareklámját lásd Pesti Hírlap, 13. (1891) 307. sz. 26. (nov. 8.)

Ha kényelmesen elhelyezkedtünk, merengjünk el a városi focin vagy a

³ Selmezbányai Hírlap, 23. (1913) 43. sz. 7. (okt. 26.), 35. sz. 6. (aug. 31.), 37. sz. 1. (szept. 14.)

főiskolai atlétikán – no meg persze a mozin és a magyar nyelv szépségein –, majd készüljünk a valétálásra, merthogy a selmeci ballagások emlékezetével fogjuk folytatni sorozatunkat. A selmeci sportolás

és a bányász-kávészós pihenés is váljon: egészségünkre!

Dr. Fricz-Molnár Péter

Teutschl Ferenc – a későbbi diósgyőri Técsey Ferenc, a diósgyőri vasgyár igazgatója a 19. században

A mérnökök szakmai és társadalmi szerepére gondolva, helyénvaló foglalkozni a kiváló kohómérnökök közül az utókor emlékezete szerint mindig Técsey Ferencként nevezett kohómérnökkel, a diósgyőri vasgyár egykori igazgatójával, az Siemens-Martin acélgyártás hazai bevezetőjével. Nevét végig Teutschl Ferenc-nek írom, mivel a Técsey nevet csak nyugdíjba menetelekor kapta és vehette fel.

100 éves a SM-acélgyártás LKM emlékérmé

Teutschl Ferenc a diósgyőri vasgyárnak legnehezebb időszakában volt vezetőségi tagja, később igazgatója. Az 1870-es években a még megszüntetésre javasolt vállalat az ő vezetése alatt Európaszerte elismert kohászati bázissá fejlődött. Napjainkban is aktuális megismerni az életével, tevékenységével kapcsolatos tényeket, tanulságokat levonni belőlük

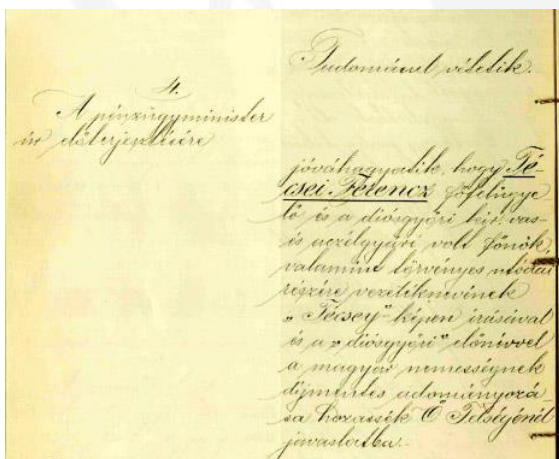
mind szakmai, mind vezetési-szervezési, mind a pénzügyi lehetőséget, a gazdaságosságot komolyan kezelő mérnök szempontjából. Mérnöki tehetségét, vezetői rátermettségét csak akkor értékelhetjük igazán, ha ismerjük azokat a nehézségeket, azokat a tervezési-szervezési hibákat, amelyekkel meg kellett küzdenie a céghez való belépése pillanatától nyugdíjazásáig a vas- és acélmű fellendítése érdekében.

A 19. század közepén a vaskohászat az egész világon rohamos fejlődésnek indult, aminek oka a vasútépítés terjedése volt. Fazola Henrik egri lakatosmester 1770 elején alapította – vízi energiával működő – diósgyőri vasgyár ekkorra már elavultnak tekinthető. Ennek okán a kiegyezés után a magyar pénzügyminisztérium tervbe vette új vasgyár építését az időközben feltárt diósgyőri barnaszén lelőhelyekre alapozva. A szakvizsgálattal Péch Antal bányamérnököt, a Selmecbányai Igazgatóság vezetőjét bízták meg, aki szilárd meggyőződéssel vallotta, hogy az új vasgyár helyes, szakmailag felkészült vezetés mellett gazdaságossá és a magyar gazdaságnak jelentős bázisává tehető.

Sajnálatos az is, a tervezéssel, építéssel megbízott Glanzer Miksa, a fejrátaki kisebb vasmű igazgatója kiválasztása hiba volt, mivel műszaki gyakorlati ismeretei hiányosak voltak. Hiba volt továbbá, hogy egy induló nagyobb vasmű szellemi foglalkozási létszámát csak 8 főben állapították meg, mely egy

gondnokból, egy gondnoksági segédből, egy mérnökből, egy számvivőből, egy szertárnokból és két hutasegédből állott, így egy új gyárat tervezni és felépíteni, még ha mind kiváló szakember is, szinte lehetetlen. Az elkövetett tervezési-vezetési hibákra Péch Antal 1873. február 8-án kelt jelentésében mutatott rá. További hiba volt, hogy a minisztérium által segítségként Diósgyőrbe helyezett Cséti Ottó gépészmérnök, Borbély Lajos, Láng Sándor, Soltz Vilmos kohómérnökök javaslatait nem méltányolták a gyár vezetői, és így azok eltávoztak. Az elhibázott gyártervezés nem csupán diósgyőri jelenség volt, hasonló hibák fordultak elő a salgótarjáni Vasfinomító Társulatnál is.

Az 1873-ban kitört a gazdasági válság Magyarországon elsősorban a nehézipart sújtotta. A Pénzügyminisztérium 1873. október 1-jével a gyár közvetlen felügyeletét Péch Antalra bízta. Péch, Glanzer azonnali áthelyezését kéri Zólyombrézóra és onnan Hamerák Mihály Diósgyőrbe helyezését igazgatónak, s egyúttal a megszüntetett diósgyőri bányai igazgatóság létszámából Teutschl (Técsey) Ferenc áthelyezését javasolja a vasgyárhoz hengermű főnökének.

diósgyőri Técsy Ferenc PM-i felterjesztése nemesség adományozására és névváltoztatásra (levéltári másolat)

Teutschl (Técsey) Ferenc 1838-ban született Selmecebányán, s 1858-ban itt szerzett kohómérnöki diplomát. Az ezt követő években több helyen dolgozott, szorgalmával, tudásával mindenütt kitűnt. Nyelvismerete: beszél és ír magyar, német, tót nyelven. Volt bánya-számvevőségi gyakornok, jegyző. Zólyombrézón vasmű ellenőr, a dobsinai vasműben művezető, a rónitzi vasműnél számtárnok helyettes, majd a szomolnoki m. kir. bánya, erdő és állami javak igazgatóságánál számtiszt. Kohászati gyakorlati ismereteit gyarapította a vasfinomítás terén, így kiválóan alkalmasnak bizonyult a diósgyőri vasműben a finomítási problémák megoldására. A Pénzügyminisztérium Péch Antal javaslatait elfogadta és Hamerákot, Técsyét Diósgyőrbe helyezte át 1874. január 8-án (megjegyzem: Hamerák-ot több szakirodalom Kamerák-nak írta).

Az Országgyűlésen az 1875. évi költségvetés tárgyalásakor a képviselők a gyár beszüntetését követelték – mint már korábban is, az 1872. évi költségvetés tárgyalásakor. Az Országgyűlés ekkor ismét elrendelte a gyár működésének felülvizsgálatát. Ezzel Tunner Péter pénzügyi tanácsost bízta meg, aki 1875. szeptember 13-án kelt jelentésében megállapította, hogy az új diósgyőri vasmű elhelyezése a diósgyőri barnaszén bányákra lett alapozva, de ezt a barnaszén nem lehet jól felhasználni kavart vas és hegesztett vas gyártásához, ezért az ostrai kőszénrel javasolta helyettesíteni.

A kemencék építési terveiben, a hengerek kaliberezésében lényeges hibák fordultak elő. A gyártott termékek rossz minősége, a nagy önköltség, a nem megfelelő szén és kemencék, a helytelen kezelés következménye volt. Ez is bizonyíték arra, hogy mennyire helytelen volt a kellő kohászati tapasztalatokkal nem rendelkező Glanzer megbízása a gyár tervezésére és felépítésére.

Hamerák és Teutschl minden tudásukat bevetve kezdtek el dolgozni a gyár megmentésén, a vasfinomítás és hengerlés tökéletesítésén. Péch Antal 1875-ben külföldre küldte őket a korszerű acélgyártás tanulmányozására. Hazatérve, Hamerák és Técsey első és legfontosabb feladata volt, hogy a vasfinomítás és a hengerlés hibáit megszüntessék. Hamerák a hengerléshez a hengerek újraüregzését, új hengerek gyártását rendelte el, s a diósgyőri barnaszén helyett dombraui kőszén használatát, s egyúttal megkezdtek a kemencék átépítését. A külföldön szerzett tapasztalatok alapján tettek javaslatot az SM acélöntvények diósgyőri bevezetésére. A terveket a minisztérium jóváhagyta és felépítették az első diósgyőri acélművet. 1879. július 8-án csapolták Diósgyőrben az első adag martinacélt. Munkásságuk beváltotta a hozzáfűzött reményeket, ezért miniszteri elismerésben részesültek. Már 1879-ben az első SM-acél adagok legyártásakor tapasztalták, hogy a savas bélésű kemencékben gyártott acélból hengerelt sínek törtek. Péch Antal felkérésére Kerpely Antal adott szakvéleményt és javasolta, hogy a Thomas eljárással célszerű lenne a kemencéket bázikus bélésűre átépíteni. Az átépítést Teutschl Ferenc vezette sikeresen.

Az 1880-as év fordulópontot jelentett a gyár életében. A pénzügyminiszter előterjesztésére a vasgyárakat kivonták a bányagazgatóságok hatásköréből és a Központi Vasműigazgatóság felügyelete alá helyezték, melynek vezetője Kerpely Antal lett. A diósgyőri vasművet az Államvasutak Gépgyárával egyesítették Zimmermann Frigyes vezetése alatt. Az egyesítés után a gyárat különösen a magyar vasutak szükségleteinek kielégítése érdekében fejlesztették. 1880-ban Teutschlt igazgatóhelyettesnek nevezik ki. Feladatukul tűzték ki a Selmecebányai Bányagazgatóság által előírt bürokratikus

állami adminisztráció megszüntetését, a gyár újjászervezéséhez szükséges tőke megszerzését, a műszaki személyzet kiegészítését kiváló szakemberekkel, hogy a gyár átalakításához szükséges műszaki tervek elkészülhessenek. Zimmermann Teutschlben kiváló segítséget kapott.

Teutschl Ferenc tisztán látta, hogy a gyár felemelkedésének feltétele az, ha teljes kohászati vertikumot építenek ki és nemcsak sínhengerléssel foglalkoznak. 1882-ben üzembe helyezték az új Bessemer acélművet, melynek vezetésével Kazetl Gusztáv neubergi hutamestert bízták meg. Teutschlnek főleg az acélgyártás fejlesztésében eredményes munkatársa volt Schröder Gyula kohómérnök, aki 1880-92 között a gyár mérnöke volt, és főleg az acél gáztartalmának csökkentésével foglalkozott. Teutschl aktivitása és fejlesztő tevékenysége mindjobban kibontakozott. 1888-ban új reverzáló sínhengerművet helyeztek üzembe. 1890-ben több új termék gyártását honosították meg a kovácműhely, gépműhely fejlesztése révén, mint mozdony, szerkocsi, vasúti kocsi kerékvázak, gépalkatrészek. Az acélöntésű kerékvázak üzembiztonsági szempontból kiválóak voltak. Ausztriában is piacot találtak, ahol a Krupp-féle acélkereket is megelőzték. Teutschl bevezette a nagyméretű kovácsoló áruk gyártását. A martinacélmű továbbfejlesztése, a vertikális profil kiépítése eredményeképpen 1890-ben a diósgyőri gyár 49 400 tonna készárut termelt, évi nyeresége 1 197 000 Ft volt. 1892-ben a gép- és kovácműhelyt tovább bővítették, új SM-kemencét és öntvénytisztító műhelyt építettek.

A Diósgyőri Acélöntöde gyártotta az Al-Duna szabályozásához a jó minőségű sziklavésőket, amelyek az előírt 90 ezer ütés helyett 250 ezret is kibírtak, túlszárnyalva a Krupp gyártmányokat. A gyár korlátlanul kapott megrendeléseket

sín, váltó és hídanyag megrendeléseket. Az 1895-ben termelt készáru már 73 606 tonnára nőtt a gyártmányfejlesztés eredményeképpen. A munkáslétszám 1870-ben 300 fő volt, 1880-ban 684, 1890-ben 2060, 1895-ben 4404. 1897-ben bevezették a durvalemezek, vastartók, U-vasak gyártását. A diósgyőri gyár készítette a budapesti Erzsébet-híd lánctag lemezeit, illetve a készregyártott és előszerelt lánccsomagokat. Ezek minősége és kivitele oly kiváló volt, hogy elnyerték az egész világ elismerését. A híd 3 darabból szerelt összesen közel 30 tonnás talpsaruit és a 6,7

tonnás horgonyсарuit is a Diósgyőri Acélöntöde gyártotta. Az acélöntöde sikerei közé tartozott a pólai haditengerészet részére 1899-ben öntött 25,5 tonnás hadihajó előtök is. Az acélmű gyártmányfejlesztésében nagy jelentőségű volt, hogy 1898 végén megkezdtek a nikkelacél gyártását a páncélgránátokhoz. Az elért eredményeket 1873-tól a század végéig Teutschl Ferenc részben magában, részben kiváló munkatársaival együtt valósította meg, a csapatmunka középpontjában mindenkor ő állott.

A 1900. évi Párizsi világkiállítás díjérme a Diósgyőri Vas- és Acélgvár bemutatott termékeire

Teutschl Ferenc kreatív-innovatív tulajdonsága mellett ki kell emelni a társadalmi problémák iránti érzékenységét is. Az ő idejében 1887-ben épült fel a fiú- és leányiskola, 1878-ban épült ki a vasgyári lakótelep, 1890-ben a gyógyszerár, a Konzum, a teniszpálya, 1896-ban a munkásétterem 1100 főt befogadó mozival, 1898-ban a vasgyári kórház. 1893-tól működött a szimfonikus zenekar és kitűnő énekkarok a Jószerencse Önképzőkörben. Teutschl nemcsak kiváló mérnök és menedzser, hanem a kulturális élet mecénása is volt.

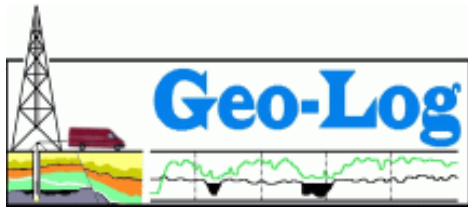
Diósgyőri Técsey Ferencet, 1904. augusztus 9-én Kassán bekövetkezett halála után 1904. november 27-én a diósgyőri-vasgyári temetőben helyezték

örök nyugalomba. A gyár lakótelepén utcát neveztek el róla. Méltó lenne, ha kiemelkedő diósgyőri munkásságát emléktábla örökítené meg az alábbi felirattal: *„Técsey Ferenc (1838-1904) a Hengermű első üzemvezetője, majd a Gyár igazgatója, a Siemens-Martin- és Bessemer-acélgvártás diósgyőri bevezetője.”*

Sajnos ez az emléktábla eddig csak egy OMBKE-s ábránd maradt és a mai napig nem tudták elkészítésének és elhelyezésének szerét ejteni. Soha sem késő, lehetne ez egyesületünk egyik programja egy megfelelő megemlékezéssel.

Káplánné Juhász Márta km.

Álláshirdetés

Mélyfúrás-geofizikai és kútvizsgálati mérésekkel 30 éve foglalkozó cégünk kútvizsgálati munkához keres terepi észlelőt.

Az álláshoz tartozó elvárások:

- középfokú végzettség
- terepi munkavégzésre való hajlandóság
- műszaki /technikai érzék
- „B” kategóriás jogosítvány gyakorlattal
- jó fizikai állóképesség
- Budapest környéki lakhely
- MS Office alapfokú ismerete

Az állás betöltéséhez előnyt jelent:

- „C” kategóriás jogosítvány
- földtani érdeklődés

- kreativitás
- angol nyelvtudás
- önálló munkavégző képesség
- terepi munkavégzésben szerzett tapasztalat

Amit kínálunk:

- versenyképes jövedelem
- cafatéra (Szép Kártya), BKV bérlet
- azonnali kezdési lehetőség
- fejlődési lehetőség
- szakmai kihívások
- betanítás

Elérhetőségek:

Geo-Log Környezetvédelmi és Geofizikai Kft.

☐ 1142 Budapest, Rákospatak u. 79/b.

☐/☐: (1) 363-5643

E-mail: posta@geo-log.hu

Internet: www.geo-log.hu

Szent Borbálával Babba Mariához

Zarándoklat biciklivel

1. rész

Lovászi – Csíksomlyó
2015. V. 11 – 25.

2015. október 12.

Előszó

Egy ötvenkét éves, pocakot eresztett, soha nem nyugvó, négy családos, kis faluban élő, bányamérnök férfi, felbuzdulva évekkal ezelőtti 1.000 km-t is meghaladó biciklis útjain, véresen komoly tréfát eszelt ki, testileg, lelkileg hasonszórú, nagy közkedveltségnek örvendő, állandó szervezésben lévő kollégájának. Úton útfélen elkezdte mondogatni, hogy ők ketten a zala megyei Lovászból elbicikliznek Csíksomlyóra, a pünkösdi búcsúba. Akinek esetleg kedve lenne, csatlakozhat a vállalkozáshoz. Mert gondolta, ha a hír elterjed, barátja nem fogja

megengedni magának, hogy népszerűségi indexe csökkenjen és így nem fog tudni kitáncolni, hogy behúzza e nemes csőbe, egy kerékpáros zarándoklatba.

Azzal nem számolt, hogy cimborája nem az indexe, hanem inkább forrófejűsége okán még jobban feltüzelte. Ugyan motoszkáltak benne a kételkedés csírái, hogy valóban jó ötlet-e ez, de a kijelölt 2015-ös évbe fordulva, az újesztendő köszöntését kipihenve elkezdte a tréninget, hogy az épülő testben épülhessen a lélek.

Aztán hárman lettek:

Török Károly - a felbujtó bányász,

Mihalecz József - a rászedendő bányász

Lelkes András - a beszervezett erdész

Mivel a két bányász kolléga hivatásuk védőszentjének, Szent Borbálának nevét hordozó egyesületnek is tagjai, a szervezetet is képviselve útjukon, Borbála segítségét kérték céljuk eléréséhez.

Nem gondoltuk, hogy az is lesz belőle, mit most a kezünkben tartunk, hogy zarándoklatunknak ilyen hozadéka is lesz. Ezt az írás gyűjteményt az élet sodorta kezünkbe. Karcsi vetette fel, hogy nyissunk blogot, melyre az út során folyamatosan írogatva követhetnek, támogathatnak bennünket barátaink, szurkolóink. Így is történt és az írásba egyre jobban belemelegedtünk. Mikor befejeztünk tekintettük beírásainkat, visszaolvasva felmerült bennünk az összes, fényképekkel tűzdelt egybeolvasztott elmentése. Mikor pedig ez is megtörtént, újra együtt jutott eszünkbe: Milyen jó lenne ezt szerkesztett formában, kinyomtatva is kezünkben tartani.

Pontosan minek is nevezhetjük, mi sem tudjuk megmondani, főleg ha műfajként szeretnénk besorolni. De nem szeretnénk! Viszont nagyon örülünk, hogy van mit a kezünkben tartani!

Talán hívjuk útleírásnak, mely magán hordozza három mérnök ember írói próbálkozásainak amatőr, naív jegyeit, hogy leírják és kiírják, ami történt velük 2015. pünkösdjére készülve. Leírják, amiről előre gondolták, hogy nem fogják elfelejteni, de pontosan szeretnénk rá emlékezni és megosztani. Kiírják magukból az élmény szülte érzéseiket, kibeszélik a

gondolataikat, ahogy azok jöttek, megvalva önmagukat.

Mert nem magányos farkasnak születünk és jó mesélni életünk élményeiről. Ne adj isten, a rosszat különösen jó kibeszélni, nem pedig magunkba fojtva benne őrlődni.

De ez jó volt, sőt annál is több! Miért? Jó volt a felkészülés, jó társak indultak együtt, jó volt a szervezés, kegyes volt hozzájuk az időjárás? Erre talán a választ az utolsó leírás adja meg, amiért mindig érdemes elindulni és öröm megérkezni!

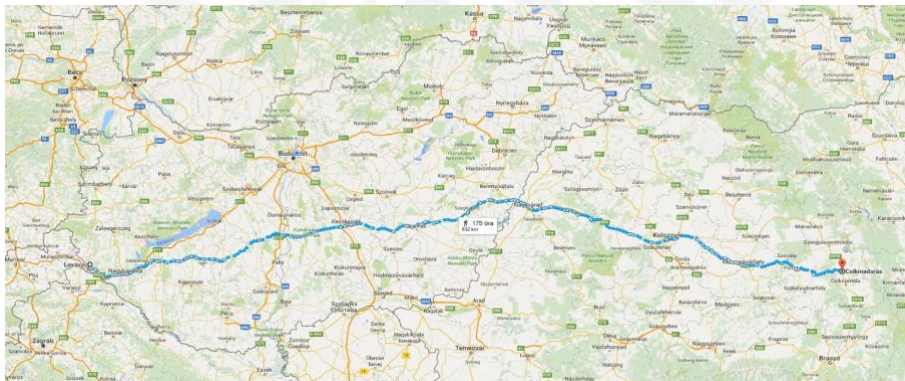
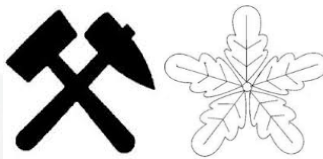

Mihalecz József
a.: Golyó

Török Károly
a.: Zsigmondi Vilmos II.

Lelkes András
a.: Artúr

Ajánlva együtt: Családjainknak és a Szent Borbála Akadémiai Kör Egyesületnek

2014. december 29. Hétfő

„Elkészült a blog”

Karesz:

Kedves Olvasók!

A 2015. évben szeretnénk elbiciklizni Lovászból a csíksomlyói búcsúra:

A kontingens tagja:

Török Károly
Tarr Sándor (Sunci)
Mihalecz József (Golyó)

Mindhárman az 1986-ban valétált bányamérnök hallgatók vagyunk, ebből látszik, hogy nem éppen tini-túra lesz.

A blogot azért hoztam létre, hogy Barátaink, Rokonaink folyamatosan lássák, hogy állunk a felkészüléssel, illetve a zarándoklaton merre, hol és hogyan haladunk.

Január 8. Csütörtök

„Kezdő megbeszélés az Alléban”

Karesz:

Elkezdődött. Visszavonhatatlanul. Ma Pesten voltam, munka után az Alléban találkoztunk Józival.

Nagyon bírom benne, hogy még nálam is lazább, de vág az esze, mint a borotva, Megoldotta a magyarországi szálláskeresést és a hazajövetelünket. Rendezkedett média ügyben is. Nekem az útvonaltervet kell kidolgoznom a magyar szakaszra, és "Csávó" barátunk ahhoz keresi a vadász barátokat. Az erdélyi útvonal adott, találtam egy útifilmet a You Tube-on, egy biciklis baráti társaság Gyuláról 2011-ben egy nagyon jó útvonalat talált Ártánd felől. Mi is azt próbáljuk meg.

A szomorú hír, hogy Sunci nélkül megyünk. Az élet nagy rendező.

Józsinak az Alléban odaadtam a 2010-ben Lelkes Andris barátommal tett, Csíksomlyói utunkon készített filmünket 2 DVD-én.

Lelkes András, Mihalecz József, Török Károly

folytatjuk

Új nyakkendők

Új bányász emblémás nyakkendők vásárolhatók az Egyesület titkárságán.

Egyelőre fekete és zöld színekben elérhetők. Ára: 2.500Ft+ÁFA=3.175Ft

OMBKE emblémás maszkok

Új egyesületi emblémás maszkok vásárolhatók az Egyesület titkárságán.

Ára: 1.000Ft+ÁFA=1.270Ft

2021. évi tagdíjak befizetése

Tisztelt Tagtársak!

Az ezévi esedékes tagdíjakat is már be lehet fizetni. Fizetési határidő: 2021. március 31.

Kérjük, hogy tagdíját lehetőleg banki átutalással szíveskedjen teljesíteni. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati

Egyesület számlaszámai: OTP Bank: 11705008-20041982-00000000; K&H Bank: 10200830-32310119-00000000).

Kérjük, hogy a „Közlemény” rovatban feltétlenül tüntesse fel nevét és tagi azonosítóját.

1% felajánlása

Ezúton is kérjük, hogy Ön és családtagjai az idén is **válasszák adó felajánlásuk kedvezményezettjének** Közhasznú Egyesületünket, az **Országos Magyar**

Bányászati és Kohászati Egyesületet és ha erre lehetőségük van, nyerjék meg erre ismerőseiket, munkatársaikat is.

Adószámunk: 19815912-2-41

Hírlevél

Hírlevelünket az Egyesület honlapjáról is elérhetik:

[Hírlevél](#)

Ha javaslata, ötlete van a Hírlevéllel kapcsolatban, vagy van olyan híre, amit ezen a fórumon szeretne megosztani tagtársainkkal, kérjük azt a hirlevel@ombke.hu e-mail címre küldje el.

A Hírlevelet összeállította: Zelei Gábor